

tes sibi, sicut adest nobis Deus noster. Unigénitus síquidem Dei Fílius, suæ divinitátis volens nos esse partícipes, natúram nostram assúmpsit, ut hómines Deos fáceret factus homo. Et hoc ínsuper, quod de nostro assúmpsit, totum nobis cóntulit ad salútem. Corpus namque suum pro nostra reconciliatióne in ara crucis hóstiam óbtulit Deo Patri : sánguinem suum fudit in prétium simul et lavácrum : ut redépti a miserábili servitúte, a peccátis ómnibus mundarémur. Ut autem tanti benefícii jugis in nobis manéret memória, corpus suum in cibum, et sánguinem suum in potum, sub spécie panis et vini suméndum, fidélibus derelíquit.

R. Coenántibus illis, accépit Jesus panem, et benedixit, ac fregit, deditque discíplis suis, et ait : * Accípite, et comédite : Hoc est corpus meum. **V.** Dixérunt viri tabernáculi mei : Quis det

de cárnibus ejus, ut saturémur? Accípite, et comédite : Hoc est corpus meum.

V. Jube, Domne, benedícere.

Benedictio: Christus perpétuæ det nobis gáudia vitæ. **R.** Amen.

Lectio v.

O PRETIOSUM et admirándum convívium, salutíferum, et omni suavitate replétum! Quid enim hoc convívio pretiósus esse potest? in quo non carnes vitulórum et hircórum, ut olim in lege, sed nobis Christus suméndus propónitur verus Deus. Quid hoc Sacraménto mirabílius? In ipso namque panis et vinum in Christi corpus et sánguinem substantialiter convertúntur : ideóque Christus Deus, et homo perfectus sub módici panis et vini spécie continétur. Manducátur itaque a fidélibus, sed mínime lacerátur : quinímmodo, divisio Sacraménto, sub quálibet divisiónis partícula ínteger perseverat.

Accidéntia autem sine subjécto in eódem subsístunt, ut fides locum hábeat, dum visíbile invisibiliter súmerit aliéna spécie occultátum : et sensus a deceptióne reddántur immúnes, qui de accidéntibus júdicant sibi notis.

R. Accépit Jesus cálicem, postquam cœnavit, dicens : Hic calix novum testaméntum est in meo ságuine : * Hoc fácite in meam commemoratióem. **V.** Memória memor ero, et tabéscet in me ánima mea. Hoc fácite in meam commemoratióem.

V. Jube, Domne, benedícere.

Benedictio : Ignem sui amóris accéndat Deus in córdibus nostris. **R.** Amen.

Lectio vj.

NULLUM étiam Sacraméntum est isto salúbrius, quo purgántur peccáta, virtútes augéntur, et mens ómnium spirituálium carísmatum abundántia impinguá-tur. Offértur in Ecclesiá pro vivis

et mórtuis : ut ómnibus prosit, quod est pro salúte ómnium institútum. Suavitátem dénique hujus Sacraménti nullus exprímere súfficit, per quod spirituális dulcédo in suo fonte gustátur : et recólitur memória illius, quam in sua passióne Christus monstrávit, excellentíssimæ caritátis. Unde ut árcetius hujus caritátis imménsitas fidélium córdibus infigerétur ; in última cœna, quando Pascha cum discipulis celebráto, transitúrus erat de hoc mundo ad Patrem, hoc Sacraméntum instituit, tamquam passiónis suæ memoriále perénne, figurárum véterum impletívum, miraculórum ab ipso factórum máximum, et de sua contristátis abséntia solátium singuláre relíquit.

R. Ego sum panis vitæ : patres vestri manducavérunt manna in desérto, et mórtui sunt : * Hic est panis de cœlo descéndens, ut

si quis ex ipso mandúcet, non moriátur. *ŷ.* Ego sum panis vivus, qui de cœlo descendi : si quis manducáverit ex hoc pane, vivet in ætérnum. Hic est panis de cœlo descéndens, ut si quis ex ipso mandúcet, non moriátur. **G**lória Patri, et Fílio, et Spirítui sancto. Hic est panis de cœlo descéndens, ut si quis ex ipso mandúcet, non moriátur.

IN III. NOCTURNO.

Añã. Introíbo ad altáre Dei : sumam Christum, qui rénovat juventútem meam.

Psalmus 42.

JUDICA me, Deus, et discérne causam meam de gente non sancta : * ab hómine iníquo, et dolóso érue me.

Quia tu es, Deus, fortitúdo mea : * quare me repulísti ? et quare tristis incédo dum affligit me inimícus ?

Emítte lucem tuam et veritátem tuam : * ipsa me deduxé-

runt, et adduxérunt in montem sanctum tuum, et in tabernácula tua.

Et introíbo ad altáre Dei ; * ad Deum, qui lætíficat juventútem meam.

Confitébor tibi in cíthara, Deus, Deus meus. * Quare tristis es, ánima mea ? et quare contúrbas me ?

Spera in Deo, quóniam adhuc confitébor illi : * salutáre vultus mei, et Deus meus.

Añã. Introíbo ad altáre Dei : sumam Christum, qui rénovat juventútem meam.

Añã. Cibávit nos Dóminus ex ádipe fruménti : et de petra, melle saturávit nos.

Psalmus 80.

EXSULTATE Deo adjutóri nostro : * jubiláte Deo Jacob.

Súmíte psalmum, et date tympanum : * psaltérium jucúndum cum cíthara.

Buccináte in Neoménia tuba,

* in insígni die solemnitátis vestræ.

Quia præcéptum in Israel est :
* et iudícium Deo Jacob.

Testimónium in Joseph pósuit illud, cum exíret de terra Ægypti : * linguam, quam non nóverat, audívit.

Divértit ab onéribus dorsum ejus : * manus ejus in cóphino serviérunt.

In tribulatióne invocásti me, et liberávi te : * exaudívi te in scóndito tempestátis : probávi te ab apud aquam contradicciónis.

Audi, pópulus meus, et contestábor te : * Israel si audíeris me non erit in te deus recens, neque adorábis deum aliénium.

Ego enim sum Dóminus Deus tuus, qui edúxi te de terra Ægypti : * diláta os tuum, et implebo illud.

Et non audívit pópulus meus vocem meam : * et Israel non inténdit mihi.

Et dimísi eos secúndum desideria cordis eórum, * ibunt in adinventiόνibus suis.

Si pópulus meus audísset me : * Israel si in viis meis ambuláset :

Pro níhilo fórsitan inimicos eórum humiliássem : * et super tribulántes eos misíssem manum meam.

Inimíci Dómini mentíti sunt ei : * et erit tempus eórum in sæcula.

Et cibávit eos ex ádipe fruménti : * et de petra, melle saturávit eos.

Aña. Cibávit nos Dóminus, ex ádipe fruménti : et de petra melle saturávit nos.

Aña. Ex altári tuo, Dómine, Christum súmimus : in quem cor et caro nostra exsúltant.

Psalmus 83.

QUAM dilécta tabernácula tua, Dómine virtútum ! * concupíscit et déficit ánima mea in átria Dómini.

Cor meum et caro mea * exultaverunt in Deum vivum.

Etenim passer invenit sibi domum : * et turtur nidum sibi ubi ponat pullos suos.

Altaria tua, Domine virtutum :
* Rex meus, et Deus meus.

Beati, qui habitant in domo tua, Domine : * in secula seculorum laudabunt te.

Beatus vir, cujus est auxilium abs te : * ascensiones in corde suo disposuit, in valle lacrymarum, in loco quem posuit.

Etenim benedictionem dabit legislator, ibunt de virtute in virtutem : * videbitur Deus deorum in Sion.

Domine Deus virtutum, exaudi orationem meam : * auribus percipe, Deus Jacob.

Protector noster aspice Deus : * et respice in faciem Christi tui.

Quia melior est dies una in atriis tuis * super millia.

Elégi abjectus esse in domo

Dei mei : * magis quam habitare in tabernaculis peccatorum.

Quia misericordiam et veritatem diligit Deus : * gratiam et gloriam dabit Dominus.

Non privabit bonis eos, qui ambulant in innocentia : * Domine virtutum, beatus homo qui sperat in te.

Añã. Ex altari tuo, Domine, Christum sumimus : in quem cor et caro nostra exultant.

ŷ. Educas panem de terra, allelúia. **Ŕ.** Et vinum lætificet cor hominis, allelúia.

Pater noster. secreto.

ŷ. Et ne nos inducas in tentationem. **Ŕ.** Sed libera nos a malo.

Absolutio.

A VINCOLIS peccatorum nostrorum absolvat nos omnipotens et misericors Dominus. **Ŕ.** Amen.

ŷ. Jube, domne, benedicere.

Benedictio : Evangélica lectio sit nobis salus et protectio. **Ŕ.** Amen.

Lectio sancti Evangelii secundum Joannem.

Lectio vij. Cap. 6.

In illo tempore : Dixit Jesus turbis Judæorum : Caro mea vere est cibus : et Sanguis meus vere est potus. Et reliqua.

Homilia S. Augustini Episcopi.

Tract. 26. in Joan. sub fin.

Cum cibo et potu id appetant homines, ut neque esuriant, neque sitiant : hoc veraciter non præstat, nisi iste cibus et potus, qui eos, a quibus sumitur, immortales et incorruptibiles facit; id est, societas ipsa sanctorum : ubi pax erit, et unitas plena atque perfecta. Propterea quippe, sicut etiam ante nos hoc intellexerunt homines Dei, Dominus noster Jesus Christus corpus et sanguinem suum in eis rebus commendavit, quæ ad unum aliquid rediguntur ex multis. Namque aliud in unum ex multis granis conficitur : aliud in unum ex

multis acinis confluit. Denique jam exponit quomodo id fiat, quod loquitur : et quid sit manducare corpus ejus, et sanguinem bibere.

R. Qui manducat meam carnem, et bibit meum sanguinem,

* In me manet, et ego in eo. **V.**

Non est alia natio tam grandis, quæ habeat deos appropinquantes sibi, sicut Deus noster adest nobis. In me manet, et ego in eo.

V. Jube, domne, benedicere.

Benedictio: Divinum auxilium maneat semper nobiscum. **R.** Amen.

Lectio viij.

Qui manducat meam carnem, et bibit meum sanguinem, in me manet, et ego in illo. Hoc est ergo manducare illam escam, et illum bibere potum, in Christo manere, et illum manentem in se habere. Ac per hoc, qui non manet in Christo, et in quo non manet Christus, proculdubio nec

manducat spiritaliter carnem ejus, nec bibit ejus sanguinem, licet carnaliter et visibiliter premat dentibus sacramentum corporis et sanguinis Christi: sed magis tantæ rei sacramentum ad iudicium sibi manducat et bibit, quia immundus præsumpsit ad Christi accedere sacramenta, quæ aliquis non digne sumit, nisi qui mundus est, de quibus dicitur: Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt.

R. Misit me vivens Pater, et ego vivo propter Patrem: * Et qui manducat me, vivet propter me.

V. Cibavit illum Dominus pane vitæ et intellectus. Et qui manducat me, vivet propter me. **G**loria Patri, et Filio, et Spiritui sancto. Et qui manducat me, vivet propter me.

V. Jube, domne benedicere.

Benedictio: Ad societatem civium supernorum perducat nos Rex Angelorum. **R.** Amen.

Lectio ix.

SICUT, inquit, misit me vivens Pater, et ego vivo propter Patrem: et qui manducat me, et ipse vivet propter me. Ac si diceret: Ut ego vivam propter Patrem, id est, ad illum tamquam ad majorem referam vitam meam, exinanitio mea fecit, in qua me misit. Ut autem quisquam vivat propter me, participatio facit, qua manducat me. Ego itaque humiliatus vivo propter Patrem, ille erectus vivit propter me. Si autem ita dictum est, Vivo propter Patrem, quia ipse de illo, non ille de ipso est, sine detrimento æqualitatis dictum est. Nec tamen dicendo, Et qui manducat me, et ipse vivet propter me, eandem suam et nostram æqualitatem significavit, sed gratiam mediatoris ostendit.

Hymnus SS. Ambrosii et Augustini

TE Deum laudamus: * te Dominum confitemur.

Te ætérnum Patrem : * omnis terra venerátur.

Tibi omnes Angeli : * tibi cœli, et univérsæ Potestátes :

Tibi Chérubim et Séraphim : * incessábili voce proclamant :

Sanctus, Sanctus, Sanctus : * Dóminus Deus Sábaoth.

Pleni sunt cœli et terra : * majestátis glóriæ tuæ.

Te gloriósus * Apostolórum chorus,

Te Prophetárum * laudábilis númerus,

Te Mártyrum candidátus * laudat exércitus.

Te per orbem terrárum, * sancta confitétur Ecclésia :

Patrem * imménsæ majestátis :

Venerándum tuum verum, * et únicum Fílium.

Sanctum quoque * Paráclitum Spíritum.

Tu Rex * glóriæ, Christe.

Tu Patris * sempitérnus es Fílius.

Tu ad liberándum susceptúrus hóminem : * non horruísti Vírginis úterum.

Tu devícto mortis acúleo : * aperuísti credéntibus regna cœlórum.

Tu ad déxteram Dei sedes * in glória Patris.

Judex créderis * esse ventúrus.

Te ergo, quæsumus, tuis fámulis súbveni : * quos pretiósó sanguine redemísti.

Ætérna fac cum sanctis tuis * in glória numerári.

Salvum fac pópulum tuum, Dómine : * et bédedic hæreditáti tuæ.

Et rege eos, * et extólle illos usque in ætérnum.

Per síngulos dies * benedícimus te.

Et laudámus nomen tuum in sæculum : * et in sæculum sæculi.

Dignáre, Dómine, die isto * sine peccáto nos custodíre.

Miserere nostri, Dómine: * miserere nostri.

Fiat misericórdia tua, Dómine, super nos: * quemádmódum sperávimus in te.

In te, Dómine, sperávi: * non confúndar in ætérnum.

AD LAUDES.

℟. Deus, in adiutorium meum inténde. *℣.* Dómine, ad adiuvándum me festína.

℟. Glória Patri, et Filio, et Spíritui sancto. *℣.* Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in sæcula sæculórum. Amen. Allelúia.

Añã. Sapientia ædificávit sibi domum, míscuit vinum, et pósuit mensam, allelúia.

Psalmus 92.

DOMINUS regnávít, decórem indútus est: * indútus est Dóminus fortitúdinem, et præcínxit se.

Etenim firmávit orbem terræ, * qui non commovébitur.

Paráta sedes tua ex tunc: * a sæculo tu es.

Elevavérunt flúmina, Dómine: * elevavérunt flúmina vocem suam.

Elevavérunt flúmina fluctus suos, * a vóci bus aquárum multárum.

Mirábiles elatiónes maris, * mirábilis in altis Dóminus.

Testimónia tua credibília facta sunt nimis: * domum tuam decet sanctitúdo, Dómine, in longitúdinem diérum.

Añã. Sapientia ædificávit sibi domum, míscuit vinum, et pósuit mensam, allelúia.

Añã. Angelórum esca nutritivisti pópulum tuum, et panem de celo præstitisti eis, allelúia.

Psalmus 99.

JUBILATE Deo, omnis terra: * servíte Dómino in lætítia.

Introíte in conspéctu ejus, * in exsultatióne.

Scitóte, quóniam Dóminus ipse est Deus: * ipse fecit nos, et non ipsi nos: